

Čtvrtek, 21. ledna 2016

P8_TA(2016)0023

Etiopie

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2016 o situaci v Etiopii (2016/2520(RSP))

(2018/C 011/13)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o situaci v Etiopii a na poslední plenární rozpravu o této věci, která se konala dne 20. května 2015,
 - s ohledem na prohlášení mluvčí Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) ze dne 23. prosince 2015 o nedávných střetech v Etiopii,
 - s ohledem na společné prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federiky Mogheriniové a ministra zahraničních věcí Etiopské federativní demokratické republiky Tedrose Adhanoma ze dne 20. října 2015,
 - s ohledem na tiskové prohlášení vydané na setkání mezi místopředsedkyní Komise, vysokou představitelkou Federikou Mogheriniovou a ministrem zahraničních věcí Etiopské federativní demokratické republiky Tedrosem Adhanomem, které se konalo dne 13. ledna 2016,
 - s ohledem na prohlášení mluvčí ESVČ ze dne 27. května 2015 o volbách v Etiopii,
 - s ohledem na prohlášení zvláštního zpravodaje OSN pro podporu a ochranu práva na svobodu názoru a projevu Davida Kayeho ze dne 10. července 2015 o propuštění etiopských novinářů,
 - s ohledem na poslední všeobecný pravidelný přezkum týkající se Etiopie, který proběhl v rámci Rady OSN pro lidská práva,
 - s ohledem na dohodu z Cotonou,
 - s ohledem na Ústavu Etiopské federativní demokratické republiky přijatou dne 8. prosince 1994, a zejména na ustanovení III. kapitoly o základních právech a svobodách, lidských a demokratických právech,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,
 - s ohledem na Úmluvu proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, kterou Etiopie ratifikovala v roce 1994,
 - s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt OSN o občanských a politických právech,
 - s ohledem na čl. 135 odst. 5 a čl. 123 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 24. května 2015 se konaly poslední volby, v nichž vládnoucí stranou zůstala Etiopská lidová revoluční demokratická fronta, která částečně díky nedostatečnému prostoru věnovanému kritickým nebo nesouhlasným hlasům v rámci volebního procesu získala všechna křesla v národním parlamentu; vzhledem k tomu, že květnové federální volby proběhly ve všeobecné atmosféře zastrašování a obav ohledně nedostatečné nezávislosti Národní volební rady; vzhledem k tomu, že Etiopská lidová revoluční demokratická fronta je u moci už 24 let, a to od svržení vojenské vlády v roce 1991;

Čtvrtek, 21. ledna 2016

- B. vzhledem k tomu, že v posledních dvou měsících byl nejrozsáhlejší etiopský region Oromie, který je domovem největší etnické skupiny v Etiopii, zasažen vlnou masových protestů týkajících se rozšiřování hranic hlavního města Addis Abeby, v důsledku čehož hrozí, že zemědělci budou vyhnáni ze své půdy;
- C. vzhledem k tomu, že pravděpodobně v rámci největší krize, která Etiopii zasáhla od volebního násilí v roce 2005, zabily podle mezinárodních organizací na ochranu lidských práv bezpečnostní složky v reakci na povětšinou mírumilovné protesty alespoň 140 protestujících a mnoho dalších zranily; vzhledem k tomu, že vláda naopak přiznala smrt pouze desítek lidí a také 12 členů bezpečnostních sil;
- D. vzhledem k tomu, že dne 14. ledna 2016 se vláda rozhodla, že zruší sporný rozsáhlý plán územního rozvoje; vzhledem k tomu, že pokud by se tento plán uskutečnil, došlo by ke 20násobnému rozšíření hranic města; vzhledem k tomu, že rozšiřování Addis Abeby už vedlo k vysídlení milionů oromských farmářů a uvrhlo je do bezvýhodné chudoby;
- E. vzhledem k tomu, že pokud jde o náboženské přesvědčení a kulturu, je Etiopie velmi různorodou zemí; vzhledem k tomu, že ve prospěch Amharů a Tigrájů dochází k marginalizaci některých z největších etnických společenství, zejména oromského a somálského (ogadenského), která mají jen nepatrné politické zastoupení;
- F. vzhledem k tomu, že při brutálním potlačení protestů v oromském regionu etiopské orgány svévolně zatkly celou řadu pokojných protestujících, novinářů a vedoucích představitelů opozičních stran; vzhledem k tomu, že zatčené osoby jsou ohroženy mučením a jiným špatným zacházením;
- G. vzhledem k tomu, že vláda označila v podstatě pokojné protestující za „teroristy“, uplatnila na ně protiteroristické prohlášení (zákon č. 652/2009) a zasáhla proti nim za pomoci vojenských sil;
- H. vzhledem k tomu, že dne 23. prosince 2015 orgány zatkly Bekeleho Gerbu – místopředsedu Oromského federalistického kongresu, což je největší oromská legitimně zaregistrovaná politická strana; vzhledem k tomu, že pan Gerba byl převezen do vězení a údajně krátce nato hospitalizován; vzhledem k tomu, že místo jeho pobytu není v současnosti známo;
- I. vzhledem k tomu, že v posledních týdnech došlo ke svévolnému uvěznění vedoucích představitelů Oromského federalistického kongresu nebo v podstatě k uvalení na ně domácího vězení;
- J. vzhledem k tomu, že to není poprvé, co jsou etiopské bezpečnostní složky v reakci na pokojné protesty zapleteny do případů závažného porušování lidských práv, a vzhledem k tomu, že je známo, že etiopská vláda systematicky potlačuje svobodu projevu a shromažďování a brání občanům v tom, aby vyjádřili svůj nesouhlas s vládní politikou nebo odpor k této politice, čímž dochází k omezování občanského a politického prostoru, mj. prostřednictvím politicky motivovaného pronásledování na základě mimořádně tvrdého protiteroristického zákona, potlačování nezávislých sdělovacích prostředků a bohaté činnosti aktivistů v rámci občanské společnosti a ostrých zákroků proti vedoucím představitelům opozičních stran;
- K. vzhledem k tomu, že v prosinci roku 2015 byli svévolně zatčeni vedoucí aktivisté, jako např. Getačo Šifero (šéfredaktor deníku Negere Ethiopia), Yonathan Teresa (internetový aktivista) a Fikadu Mirkana (Oromský rozhlas a televize), ačkoli jim etiopské orgány stále ještě nesdělili obvinění;
- L. vzhledem k tomu, že etiopská vláda uvaluje na nezávislou občanskou společnost a sdělovací prostředky vsudypřítomná omezení; vzhledem k tomu, že podle sčítání vězňů v roce 2014, které provedl Výbor na ochranu novinářů, zaujímá Etiopie čtvrté místo na světě, pokud jde o věznění novinářů, přičemž ve vězení se nachází 17 novinářů, 57 novinářů z Etiopie za posledních pět let uteklo a v důsledku oficiálního tlaku došlo k ukončení vydávání celé řady nezávislých časopisů a novin; vzhledem k tomu, že Etiopie se na seznamu Výboru na ochranu novinářů, který seřadil deset nejvíce cenzurovaných zemí v roce 2015, zařadila také na čtvrté místo;

Čtvrtek, 21. ledna 2016

- M. vzhledem k tomu, že řada vězňů svědomí uvězněných v minulých letech pouze na základě jejich legitimního uplatňování svobody projevu a přesvědčení, včetně novinářů a členů opozičních politických stran, stále zůstává ve vězení; vzhledem k tomu, že někteří z nich byli usvědčeni v rámci nespravedlivých procesů, trestní řízení v případě dalších vězněných osob stále probíhá a někteří jsou i nadále zadržováni bez obvinění, včetně Eskindera Negy, Temesghena Desalegna, Solomona Kebedeho, Yesufa Getačua, Woubšeta Tajeho, Saleha Edrisa a Tesfalideta Kidaneho;
- N. vzhledem k tomu, že v červnu 2014 byl zatčen Andargachew Tsege, britsko-etioipský občan a lídr opoziční strany žijící v exilu; vzhledem k tomu, že pan Tsege byl před několika lety odsouzen v nepřítomnosti k trestu smrti a od svého zatčení čeká na vykonání rozsudku prakticky v izolaci;
- O. vzhledem k tomu, že podle etiopského zákona o veřejném oznamování ze strany dobročinných organizací a společností je nutné, aby organizace zapojené do prosazování určitých zájmů získávaly 90 % prostředků na financování své činnosti z místních zdrojů, což vedlo k omezení činnosti organizací občanské společnosti a ke zrušení celé řady z nich; vzhledem k tomu, že Etiopie odmítla doporučení týkající se novelizace zákona o veřejném oznamování ze strany dobročinných organizací a společností a protiteroristického zákona, které učinila řada zemí při hodnocení situace v oblasti dodržování práv, jež v květnu 2014 proběhlo v rámci všeobecného pravidelného přezkumu ze strany Rady pro lidská práva;
- P. vzhledem k tomu, že etiopská vláda v podstatě uvalila rozsáhlou blokádu na ogadenský region v Etiopii, který je bohatý na zásoby ropy a plynu; vzhledem k tomu, že pokusy mezinárodních sdělovacích prostředků a humanitárních skupin pracovat v daném regionu a poskytovat z něj zpravodajství se považují za trestný čin, který lze v souladu s protiteroristickým zákonem postihovat; vzhledem k tomu, že existují zprávy o válečných zločinech a závažných případech porušování lidských práv, kterého se proti ogadenskému obyvatelstvu dopouští armáda a vládní polovojenské jednotky;
- Q. vzhledem k tomu, že Etiopie, což je druhá nejlidnatější země Afriky, má údajně jedno z nejrychleji rostoucích hospodářství v Africe, přičemž její průměrná míra hospodářského růstu v posledních deseti letech dosahovala 10 %; vzhledem k tomu, že tato země, jejíž HND na obyvatele činí 632 USD, přesto zůstává jednou z nejchudších; vzhledem k tomu že na indexu lidského rozvoje za rok 2014 zastává Etiopie 173. místo ze 187 zemí;
- R. vzhledem k tomu, že Etiopie hraje v daném regionu klíčovou úlohu a těší se díky své úloze hostitelské země Africké unie a svému příspěvku k partnerství OSN a západních zemí v oblasti mírotvorných operací, bezpečnosti a pomoci politické podpoře ze strany západních dárců a většiny svých regionálních sousedů;
- S. vzhledem k tomu, že přestože hospodářský rozvoj pokračuje rychlým tempem (spolu s významnými zahraničními investicemi, včetně investic do zemědělství, stavebnictví a výroby, s rozsáhlými rozvojovými projekty, jako je stavba vodní přehrady s vodní elektrárnou a plantáže, a s rozšířeným pronájem půdy poskytovaným především zahraničním společnostem), mnoho lidí, včetně zemědělců a pastevců, bylo vyhnáno ze svých domovů;
- T. vzhledem k tomu, že v čl. 40 odst. 5 etiopské ústavy mají etiopští pastevci zaručeno právo na bezplatnou půdu k pasení a obhospodařování a právo na to, aby nebyli vyháněni ze své půdy;
- U. vzhledem k tomu, že Etiopie podepsala dohodu z Cotonou, v jejímž článku 96 je stanoveno, že dodržování lidských práv a základních svobod je základním prvkem spolupráce mezi zeměmi AKT a EU;
- V. vzhledem k tomu, že Etiopie trpí nejhorším suchem za posledních několik desetiletí, které vede ke vzrůstajícím nedostatkům při zajišťování potravin, závažnému hubnutí a neobvyklým úmrtím hospodářských zvířat; vzhledem k tomu, že v důsledku záplav a násilných střetů týkajících se nedostatečných zdrojů a sucha muselo své domovy opustit téměř 560 000 lidí; vzhledem k tomu, že podle odhadů etiopské vlády potřebuje okamžitou potravinovou pomoc v důsledku sucha 10,1 milionů lidí, z nichž polovinu tvoří děti;

Čtvrtek, 21. ledna 2016

W. vzhledem k tomu, že se Etiopie potýká s neustálým přílivem migrantů a přijala již přibližně 700 000 uprchlíků, zejména z Jižního Súdánu, Eritreje a Somálska; vzhledem, k tomu, že dne 11. listopadu 2015 podepsaly EU a Etiopie s cílem prohloubit spolupráci a dialog mezi oběma stranami v oblasti migrace společný program pro migraci a mobilitu;

1. ostře odsuzuje nedávné využití nadměrné síly ze strany bezpečnostních sil v Oromii a ve všech etiopských regionech a rostoucí počet případů porušování lidských práv; vyjadřuje soustrast rodinám obětí a naléhavě vyzývá k okamžitému propuštění osob vězněných za využití svého práva na pokojné shromažďování a svobodu projevu;

2. připomíná etiopské vládě její povinnost zaručit základní práva, včetně přístupu ke spravedlnosti a práva na spravedlivé soudní řízení, jak je uvedeno v Africké chartě a dalších mezinárodních a regionálních nástrojích v oblasti lidských práv, včetně dohody z Cotonou, a zejména článků 8 a 96 této dohody;

3. vyzývá k důvěryhodnému, transparentnímu a nezávislému vyšetření případů zabití protestujících a dalších údajných případů porušování lidských práv ve spojitosti s protestním hnutím a žádá etiopskou vládu, aby zajistila, aby byly odpovědné osoby v rámci příslušné jurisdikce spravedlivě stíhány;

4. vyzývá etiopskou vládu, aby dodržovala Všeobecnou deklaraci lidských práv a Africkou chartu, včetně práva na pokojné shromažďování, svobodu projevu a sdružování; naléhavě vyzývá etiopskou vládu, aby neprodleně pozvala zvláštního zpravodaje OSN pro právo na svobodu pokojného shromažďování a sdružování a další odborníky OSN v oblasti lidských práv, aby mohli o situaci podat zprávu;

5. vítá rozhodnutí vlády týkající se úplného pozastavení zvláštního územního plánu pro Addis Abebu a Oromii; vyzývá k okamžitému zahájení inkluzivního transparentního politického dialogu, který by zahrnoval vládu, opoziční strany, zástupce občanské společnosti a místní obyvatele, s cílem zabránit dalším násilnostem nebo radikalizaci obyvatelstva;

6. zdůrazňuje, že pokud má být zaručeno informované, aktivní a angažované obyvatelstvo, mají svobodné a nezávislé sdělovací prostředky zásadní význam, a vyzývá etiopské orgány, aby přestaly bránit svobodnému toku informací, mj. na základě rušení příslušných vysílačů a pronásledování medií, aby zaručily práva místní občanské společnosti a sdělovacích prostředků a umožnily přístup nezávislých novinářů a osob sledujících situaci v oblasti lidských práv do všech oblastí Etiopie; oceňuje nedávné propuštění blogerů programu „Zóna 9“ a šesti novinářů;

7. požaduje, aby etiopské orgány přestaly používat protiteroristické právní předpisy (protiteroristický zákon č. 652/52009) k represím politických oponentů, disidentů, obránců lidských práv, dalších aktérů činných v rámci občanské společnosti a nezávislých novinářů; vyzývá etiopskou vládu také k tomu, aby přepracovala svůj protiteroristický zákon, tak aby byl v souladu s mezinárodním právem a se zásadami v oblasti lidských práv;

8. odsuzuje přílišná omezení, jež činnosti v oblasti lidských práv klade zákon o charitativních a nevládních organizacích, který organizacím na ochranu lidských práv zakazuje přístup k nezbytnému financování, poskytuje agentuře pro charitativní a nevládní organizace nadměrné pravomoci a dále ohrožuje oběti porušování lidských práv tím, že nedodrжуje zásady důvěrnosti;

9. vyzývá etiopské orgány, aby předcházely veškeré etnické nebo náboženské diskriminaci a aby vybízely k mírovému a konstruktivnímu dialogu mezi všemi společenstvími a přijaly opatření ve prospěch takového dialogu;

10. vítá akční plán Etiopie v oblasti lidských práv z roku 2013 a vyzývá k jeho rychlému a úplnému provádění;

11. naléhavě vyzývá orgány, aby prováděly zejména doporučení pracovní skupiny Rady pro lidská práva pro svévolné zadržení a aby okamžitě propustily britského občana a politického aktivistu Andargacheva Tsigeho;

Čtvrtek, 21. ledna 2016

12. připomíná, že dodržování lidských práv a právního státu je klíčové pro politiky EU na podporu rozvoje v Etiopii i v celé oblasti Afrického rohu; vyzývá AU, aby věnovala pozornost politické, hospodářské a sociální situaci své hostitelské země – Etiopie;
13. vyzývá EU, jakožto největšího dárce, aby účinně monitorovala programy a politiky k zajištění toho, aby rozvojová pomoc EU nepřispívala k porušování lidských práv v Etiopii, zejména prostřednictvím programů souvisejících s přesídlováním zemědělců a pastevců, a aby rozvíjela strategie k minimalizaci případných negativních dopadů přesídlování v rámci rozvojových projektů financovaných EU; zdůrazňuje, že EU by měla vyměřovat svou finanční podporu na základě pověsti této země v oblasti lidských práv a míry, do jaké etiopská vláda podporuje reformy vedoucí k demokratizaci;
14. vyzývá vládu, aby do dialogů o provádění jakéhokoli rozsáhlého rozvojového projektu zapojovala místní společnosti; je znepokojen vládním programem nuceného přesídlování;
15. vyjadřuje hluboké obavy ze stávajících ničivých klimatických podmínek v Etiopii, které zhoršily humanitární situaci v zemi; vyzývá EU, aby spolu se svými mezinárodními partnery navýšila svou podporu etiopské vládě a lidu; vítá příspěvek, který EU nedávno oznámila, a vyzývá Komisi, aby zajistila, že toto dodatečné financování bude co nejrychleji poskytnuto;
16. připomíná, že Etiopie je významnou cílovou a tranzitní zemí migrantů a žadatelů o azyl, jakož i jejich zemí původu, a že poskytuje útočiště největšímu počtu uprchlíků v Africe; bere proto na vědomí přijetí společného programu pro migraci a mobilitu mezi EU a Etiopií, který řeší otázky uprchlíků, hraničních kontrol a boje proti obchodování s lidmi; dále vyzývá Komisi, aby pozorně sledovala všechny projekty, jež byly v poslední době zahájeny v rámci svěřenského fondu EU pro Afriku;
17. je mimořádně znepokojen hospodářskou a sociální situací obyvatel této země – zejména žen, menšin, uprchlíků a vysídlených osob, jejichž počet se stále zvyšuje – s ohledem na krizi a nestabilitu v tomto regionu; znovu vyjadřuje podporu všem humanitárním organizacím činným na místě a v sousedních hostitelských zemích; podporuje výzvy mezinárodního společenství a humanitárních organizací ke zvýšení pomoci uprchlíkům a vysídleným osobám;
18. zdůrazňuje, že pokud má být dosaženo cílů udržitelného rozvoje, je nezbytné připravit plány významných veřejných investic, zejména v oblasti vzdělávání a zdravotnictví; vyzývá etiopské orgány, aby přijaly účinné závazky k dosažení těchto cílů;
19. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení vládě a parlamentu Etiopie, Komisi, Radě, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě ministrů AKT-EU, orgánům Africké unie, generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů a Panafrickému parlamentu.